

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00 i 102/09), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06), a u skladu sa članom 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2009. GODINU **LIBERALNO DEMOKRATSKE STRANKE BIH**

Broj: 03-07-6-108/10
Sarajevo, 18.03.2011. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI	5
5.2. PREPORUKE	10

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke Bosne i Hercegovine za 2009. godinu.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Liberalno demokratska stranka BiH u izvještajnom periodu nije postupala u skladu sa odredbama člana 4. stav (2), člana 6., člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Liberalno demokratska stranka BiH u 2009. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2009. godinu.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06) i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 103/08).

Zbog činjenice da se revizija obavlja na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Liberalno demokratska stranka BiH je iskazala prihode u iznosu od 91.486,36 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u Uk.prih. %
1	Članarina	10.439,00	11,41%
2	Prilozi fizičkih lica	7.196,00	7,87%
3	Prilozi pravnih lica	1.650,00	1,80%
4	Prihodi od imovine	0,00	0,00%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	0,00	0,00%
7	Prihodi iz budžeta	72.182,85	78,90%
8	Ostali prihodi:	18,51	0,02%
9	Ukupni prihodi:	91.486,36	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju Liberalno demokratska stranka BiH je iskazala ukupne rashode u iznosu od 108.429,23 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Liberalno demokratska stranka BiH. Skraćeni naziv stranke je LDS BiH. Politička stranka je registrovana 03.07.2000. godine kod Kantonalnog suda u Sarajevu pod brojem R-1-2/00.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Maršala Tita 9a.

Za zastupanje stranke u 2009. godini bila je ovlaštena Lamija Tanović, predsjednik stranke i Edin Šehić, osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja za 2009. godinu.

Organizacionu strukturu Liberalno demokratske stranke BiH, prema podacima iz finansijskog izvještaja, čine:

- Centralni ured,
- Mladi liberali i
- 23 općinska odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Liberalno demokratske stranke BiH za 2009. godinu i to:

- Centrala Stranke,
- OO Novi Grad,
- OO Sanski Most i
- Mladi liberali.

Cilj revizije je da se prikupu dovoljno relevantnih dokaza kako bi se moglo izraziti mišljenje o tome da li je Liberalno demokratska stranka BiH u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta, priloge fizičkih i pravnih lica i članarinu.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

U prethodnom periodu izvršena je revizija godišnjeg finansijskog izvještaja Liberalno demokratske stranke BiH za 2006. godinu i izdat izvještaj o reviziji sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukom revizije da stranka treba postupati u skladu sa odredbama člana 3. stav (2), člana 5. stav (1), člana 8. stav (1) i člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Za 2007. i 2008. godinu, izvršeni su pregledi godišnjeg finansijskog izvještaja i izdati su izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukom revizije da je stranka postupala suprotno odredbama člana 3. stav (2), člana 8. stav (1), člana 11. stav (1) i stav (3) i člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2009. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije ispoštovala sve preporuke koje su date u izvještaju o pregledu finansijskog izvještaja za 2008. godinu, odnosno postupila je suprotno odredbama: člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5. NALAZI REVIZIJE I PREPORUKE

5.1. NALAZI

a) Liberalno demokratska stranka BiH je prekršila odredbe člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹

Uvidom u dokumentaciju političke stranke, utvrđeno je da stranka ne raspolaže računima, za neke od izvršenih joj usluga u 2009. godini, što je suprotno odredbama člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

---

¹ Prema odredbama člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka, pravno ili fizičko lice koje političkoj stranci pruži uslugu ili proda proizvod mora stranci da ispostavi račun, bez obzira na to ko snosi plaćenje, odnosno, bez obzira na to da li je usluga pružena ili proizvod dat bez naplate.

- Revizijom je utvrđeno da je stranka odnosno Centrala stranke, putem blagajne isplatila generalnom sekretaru 50,00 KM na ime naknade za troškove mobilnog telefona. Za isplatu navedenih sredstava stranka u svojoj evidenciji ne raspolaže računom ili Odlukom kojom bi bila odobrena ova isplata.
- Stranka, odnosno Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Novi Grad Sarajevo, je u ugostiteljskim firmama "21. decembar" doo Zenica i piceriji "Dino" Sarajevo izvršila konzumaciju hrane i pića i istu platila u iznosima od 900,00 KM i 190,00 KM. Za ove vrste usluge stranka je dobila nepotpune račune, odnosno primila je račune koji ne sadrže sve potrebne elemente računa. Na računima opisno stoji da su izvršene konzumacije hrane i pića u navedenim firmama bez preciziranja količine i cijene. U prilogu navedenih računa stranka je trebala imati račune iz registar kase na kojem su precizirane stavke o vrsti konzumirane hrane i pića sa količinama i cijenom iste, te je utvrđeno da stranka ne raspolaže adekvatnim računima za navedene usluge.
- Uvidom u dokumentaciju Općinskog odbora Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most utvrđeno je da stranka u svojoj dokumentaciji ne raspolaže računom za telefonske usluge u iznosu od 89,78 KM.
- Takođe, revizijom je utvrđeno da stranka odnosno Mladi Liberali u svojoj dokumentaciji ne raspolažu računom broj CRI243/2-08 dobavljača "Europronet Bosnia" doo Sarajevo u iznosu od 213,81 KM. Navedeni račun je evidentiran u poslovnim knjigama stranke na ostalim uslugama i isti je plaćen sa transakcijskog računa stranke.²

b) Liberalno demokratska stranka BiH je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka.³

- Revizijom je utvrđeno da je fizičko lice stranci pružalo knjigovodstvene usluge bez naknade. Prema raspoloživoj dokumentaciji⁴ procijenjena vrijednost navedenih poslova za 2009. godinu iznosi 1.200,00 KM, te je stranka ostvarila prilog koji nije prijavila, što je suprotno odredbama člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- Takođe, stranka, odnosno Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Srebrenik, je u Srebreniku organizovao rock koncert na otvorenom, na kojem su učestvovala dvije lokalne Rock grupe.⁵ Stranka je Rock grupe angažovala bez naknade. Prema raspoloživoj dokumentaciji⁶ procijenjena vrijednost angažmana Rock grupa iznosi 1.200,00 KM, te je na taj način stranka osvarila prilog koji nije prijavila, što je suprotno odredbama člana 6. Zakona.

c) Liberalno demokratska stranka BiH nije postupila u skladu sa odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁷

Općina Srebrenik je na transakcijski račun⁸ Općinskog odbora Liberalno demokratske stranke BiH Srebrenik u dva navrata uplatila novčana sredstva u iznosima od po 500,00 KM za organizaciju

² Analitička kartica ostale usluge i izvod br. 2.

³ Prema odredbama člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka, ako ukupan iz priloga jednog lica iz člana 4. stav (1) premašuje 100 KM, ta uplata se mora unijeti u finansijski izvještaj u skladu sa članom 11. Zakona.

⁴ Izjava ovlaštenog lica za finansijske izvještaje.

⁵ Akt Općine Srebrenik

⁶ Izjava predsjednika OOLDS Srebrenik.

⁷ Državni, entitetski i kantonalni organi, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, preduzeća koja su po svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerske zajednice, kao i privredna udruženja u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu da finansiraju političke stranke.

Rock koncerta na otvorenom i na ime jednokratne novčane pomoći za odlazak predstavnika Općinskog odbora Liberalno demokratske stranke BiH Srebrenik na Kongres ELDR u Španiju – Barcelonu. Na taj način stranka je ostvarila prilog od 1.000,00 KM koji je zabranjen Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Stranka, odnosno njenih pet (5) organizacionih dijelova, bez naknade su koristila poslovne prostorije općinskih organa uprave, što nije u skladu sa odredbama člana 8. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Centrala Liberalno demokratske stranke BiH je na osnovu Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, zaključenim 25.05.2005. godine sa Službom za zajedničke poslove FBiH, koristila poslovni prostor površine 82,55 po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 10,00 KM po m². Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama za 2009. godinu ukalkulisala troškove zakupa u iznosu od 5.070,00 KM, a da pri tome iste ne plaća. Obzirom da prema ugovoru o zakupu troškovi zakupa za 2009. godinu iznose 9.906,00 KM, razlika od 4.836,00 KM predstavlja zabranjeni prilog stranci.
- Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Ilijaš je Ugovorom broj: 05-23-2145/03 od 02.06.2003. godine, dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 16,53 m² u poslovnoj zgradi Općine Ilijaš. Na osnovu Odluke o načinu i visini plaćanja zakupnine poslovnih prostora na području Općine Ilijaš („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 2/00), kojom je utvrđena cijena poslovnog prostora na području Ilijaša za neprofitabilne i humanitarne organizacije u iznosu od 8,00 KM/ m² može se pouzdano utvrditi da mjesečna zakupnina poslovnog prostora koji koristi Liberalno demokratska stranka BiH iznosi 132,24 KM, odnosno 1.586,90 KM godišnje. Time što ova politička stranka nije platila zakupninu za korištenje navedenog poslovnog prostora, u 2009. godini je ostvarila zabranjen prilog u iznosu od 1.586,90 KM.
- Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most je Rješenjem broj: 03-23-8-2613/01 od 30.10.2001. godine, dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 20 m² u poslovnoj zgradi Općine Sanski Most. Na osnovu Odluke o načinu plaćanja zakupa poslovnih prostora na području Općine Sanski Most („Službeni glasnik Općine Sanski Most“, broj 6/07), kojom je utvrđena cijena poslovnog prostora na području Sanskog Mosta za poslovne prostore površine do 25m² sa cijenom od 12,00 KM/m² može se pouzdano utvrditi da mjesečna zakupnina poslovnog prostora koji koristi Liberalno demokratska stranka BiH iznosi 240,00 KM, odnosno 2.880,00 KM. godišnje. Time što ova politička stranka nije platila zakupninu za korištenje navedenog poslovnog prostora, u 2009. godini je ostvarila zabranjen prilog u iznosu od 2.880,00 KM.
- Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Ilidža je na osnovu Ugovora o zakupu poslovnih prostorija, zaključenim 07.10.2009. godine sa Općinom Ilidža, koristio poslovni prostor površine 16,70 m², po cijeni koja je ugovorena u iznosu od 10% od početne cijene zakupa koja iznosi 20,00 KM za extra zonu odnosno u iznosu od 2,00 KM po m² uvećanoj za porez na dodatu vrijednost. Obzirom da se prema Ugovoru o zakupu sa Općinom Ilidža prostorije Općinskog odbora Liberalno demokratske stranke BiH Ilidža nalaze u extra zoni ove općine gdje najniža cijena zakupa iznosi 20,00 KM po m², stranka je korištenjem poslovnog prostora u periodu od oktobra do decembra 2009. godine po cijeni koja je ispod cijene utvrđene navedenim Ugovorom, ostvarila prilog Općine Ilidža u iznosu od 1.055,11 KM, zabranjen Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
- Općinskom odboru Liberalno demokratske stranke BiH Donji Vakuf je dodjeljen na korištenje bez naknade, prostor površine 12,4 m² u poslovnoj zgradi Općine Donji Vakuf.

Pored navedenih, poslovne prostore bez naknade su koristili sljedeći općinski odbori Liberalno demokratske stranke BiH: Lukavac i Gračanica.

⁸ Izvodi broj 20 i 50

d) Revizijom godišnjeg finansijskog izvještaja utvrđeno je da je Liberalno demokratska stranka BiH prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁹

Finansijski izvještaj nije popunjen u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06).

- Uvidom u poslovne knjige stranke odnosno Centrale Liberalno demokratske stranke BiH i Mladih Liberala utvrđeno je da su svi poslovni događaji nastali u 2009. godini evidentirani na dan 31.12.2009. godine te da evidencije događaja nisu pratile hronologiju nastanka istih. Takođe je utvrđeno da stranka u Općinskom odboru Mladi Liberali na analitičkoj kartici Dati avansi za različite interne projekte po stanju koje je preneseno iz 2008. godine iskazuje 12.896,00 KM datih avansa. Stranka nema analitičku evidenciju o licima kojima je dala navedena sredstva po osnovu avansa. Dati avansi iz 2008. godine nisu u cjelosti vraćeni niti opravdani. U 2009. godini vraćeni su u iznosu od 4.800,00 KM. Ovakav način evidentiranja je suprotan računovodstvenim propisima i odredbama člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.
- U obrascu 2 finansijskog izvještaja (Preglad prometa svih transakcijskih računa političke stranke) Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most je iskazao ulazni promet po transakcijskom računu u iznosu od 12.457,77 KM, a izlazni promet u iznosu od 12,631,28 KM. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka nije evidentirala promet svih izvoda u 2009. godini za navedeni odbor. Naime, stranka nije evidentirala četiri izvoda po osnovu kojih je ostvarila promet. Na taj način stranka je iskazala ulazni promet po transakcijskom računu za 15,02 KM u manjem iznosu od ostvarenog, a izlazni za 19,79 KM manje od ostvarenog, što je suprotno odredbama člana 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.¹⁰
- Uvidom u finansijsku dokumentaciju, odnosno analitičku karticu prometa blagajne Mladi Liberali utvrđeno je da je ulazni promet blagajne evidentiran u manjem iznosu za 16.457,91 KM i izlazni promet evidentiran u manjem iznosu za 16.457,91 KM od prometa iskazanog na obrascu 2-1 finansijskog izvještaja (Pregled stanja blagajne) za blagajnu Mladih Liberala. Detaljnom kontrolom utvrđeno je da ostvareni ulaz sredstava u blagajnu iznosi 20.879,00 KM, a ostvareni izlaz sredstava iznosi 22.254,30 KM. Stranka je u blagajničkom dnevniku dva puta evidentirala ulaze i izlaze novčanih sredstava kroz blagajnu i na taj način u većala ulaza blagajne za 23.598,91 KM i izlaza blagajne za 22.598,91 KM. Poslovne promjene evidentirane na kartici prometa blagajne ne prate hronologiju nastanka poslovnih događaja i evidentirane su na dan 31.12.2009. godine. Na isti način utvrđeno je da Mladi Liberali blagajnu vode na godišnjem nivou, odnosno da u toku godine ne prave pregled stanja blagajne. Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most ulaze i izlaze u blagajni ne evidentira kroz blagajnički dnevnik, evidentira ih tokom godine kroz primitke za ulaz i izdatke za isplatu sredstava iz blagajne. Takođe, i Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Novi Grad u evidenciji ne posjeduje Izdatak kroz blagajnu na 900,00 KM, na osnovu kojeg su data sredstva odnosno avansi za proslavu

---

⁹ Prema odredbama člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, političke stranke su obavezne da vode evidencije o svojim prihodima i rashodima.

U skladu sa odredbama člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka podnosi finansijski izvještaj u formi koju odobri Centralna izborna komisija, a u skladu s tim donesen je Pravilnik o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka kojim su propisani sadržaj i forma finansijskog izvještaja („Službeni glasnik BiH“ broj 61/06).

¹⁰ Član 11. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka nalaže da se u Obrazac 2 (Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) unose sljedeći podaci: naziv organizacionog dijela, broj računa, naziv banke stanje računa na dan 01 januar, ukupan promet ulaza, ukupan promet izlaza kao i stanje na dan 31. decembar za godinu za koji se izvještaj podnosi.

Nove godine. Ovakav način vođenja evidencija nije u skladu sa računovodstvenim propisima i odredbama člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- U obrascu 3-a finansijskog izvještaja Mladi Liberali (Prilozi fizičkih lica veći od 100 KM) su iskazali iznos od 6.137,00 KM kao priloge fizičkih lica čija je pojedinačna vrijednost niža od 100 KM. U svojim evidencijama stranka nema podatke o fizičkim licima koja su joj donirala navedena sredstva.
- Stranka je u finansijskom izvještaju iskazala kao prilog pravnog lica sredstva koja su joj prenijela dva općinska odbora Mladi Liberali u iznosu od 1.300,00 KM i Općinski odbor Gračanica u iznos od 350,00 KM, što je suprotno odredbama člana 13. stav (5) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.¹¹
- U obrascu 3-e finansijskog izvještaja (Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu da plaća) stranka nije iskazala priloge u iznosu od 1.200,00 KM od angažmana Rock grupa i 1.200,00 KM od fizičkog lica, a koje je ostvarila po osnovu angažovanja Rock grupa na koncertu bez naknade i koristeći knjigovodstvene usluge navedenog fizičkog lica takođe bez naknade, što je suprotno odredbama člana 18. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.¹²
- U obrascu 3-f finansijskog izvještaja (Prihodi iz budžeta) stranka je iskazala uplatu Općine Sanski Most u iznosu od 8.550,00 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je Općina Sanski Most stranci uplatila na ime prihoda iz budžeta sredstva u iznosu od 8.800,00 KM. Naime, stranka je ukupno primljena sredstva navedene općine umanjila za sredstva prenesena Centrali Sarajevo, što je suprotno odredbama člana 19. Stav (2) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.¹³
- U obrascu 4-1 finansijskog izvještaja (Režijsko-administrativni i ostali troškovi) stranka je iskazala troškove zakupa za kancelarijski prostor za Centralu u iznosu od 5.070,00 KM. Uvidom u finansijsku dokumentaciju (analitičku karticu trošak zakupa kancelarijskog prostora) utvrđeno je da je stranka ukalkulisala zakup za pet mjeseci i ukupni trošak ne sadrži troškove zakupa za svih dvanaest mjeseci za 2009. godinu, čime su ukupni troškovi zakupa iskazani u umanjem iznosu za 4.836,00 KM.

Takođe, utvrđeno je da stranka ne iskazuje stvarne troškove i obaveze, niti iskazuje troškove u momentu kada su nastali, jer je fakturu iz 2008. godine evidentirala na troškove izdavanja časopisa u 2009. godini u iznosu od 2.414,00 KM.

- Takođe, na istom obrascu stranka je za Centralu Liberalno demokratske stranke BiH iskazala troškove usluga za stručno usavršavanje u iznosu od 500,00 KM i za Mlade Liberale na troškovima za ostale usluge u iznosu od 846,81 KM. Na osnovu dokumentacije stranke utvrđeno je da je navedene usluge pružilo pravno lice Dallal i to za Centralu u navedenom iznosu i Mladim Liberalima u iznosu od 583,00 KM za što stranka ima fakture. Na osnovu faktura utvrđeno je da je navedeno pravno lice u oba navrata pružilo istu vrstu usluge. Obzirom da se radi o istoj vrsti usluge stranka je za navedenu vrstu troškova, u skladu sa članom 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima bila obavezna izvršiti klasifikaciju nastalih troškova po osnovu navedenih usluga.

---

¹¹ Prema odredbama člana 13. stav (5) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, novčana sredstva koja jedan organizacioni dio prenese drugom organizacionom dijelu političke stranke ne smatra se prihodom stranke.

¹² Prema odredbama člana 18. Pravilnika u obrazac 3-e (Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu da plaća) unose se sljedeći podaci: naziv organizacionog dijela političke stranke, donator, vrsta poklona ili usluge, datum primljenog poklona ili usluge, ukupna vrijednost poklona ili usluge i vrijednost koju politička stranka nije imala obavezu platiti.

¹³ U skladu sa članom 19. stav (2) Pravilnika u obrazac 3-f (Prihodi iz budžeta) unose se sljedeći podaci: naziv organizacionog dijela političke stranke, naziv nivoa vlasti, broj i datum odluke i ukupan iznos prihoda.

Nepravilnom klasifikacijom troškova stranka je postupila suprotno odredbama člana 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.¹⁴

- Stranka, odnosno njeni odbori: Centrala, Mladi Liberali i Općinski odbor Liberalno demokratske stranke BiH Novi Grad, fakture iz 2009. godine nije evidentirala na obavezama, tek kada plati račun tada evidentira na troškove. Na taj način stranka ne iskazuje obaveze u realnom iznosu, a troškove ne iskazuje u momentu kada su i nastali.

U obrascu 5. finansijskog izvještaja (Pozajmice, krediti i dugovi) stranka nije iskazala sve obaveze, a za obaveze koje potiču iz prethodnih godina a koje je iskazala u finansijskom izvještaju, stranka za iste nije iskazala datum nastanka duga i rok njihovog vraćanja. Umjesto datuma nastanka duga stranka je naznačila da su obaveze iz ranijih godina, a za roka vraćanja obaveza stranka je uvela klauzulu "dospjelo". Prema odredbama člana 23. stav (1b) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka u obrazac 5 (Ukupne obaveze po dugovanjima) unose se sljedeći podaci: naziv povjerioca, iznos duga, datum kada je dug nastao, visina rate i rok vraćanja duga.

Uvidom u finansijsku dokumentaciju (poslovne knjige) Općinskog odbora Liberalno demokratske stranke BiH Sanski Most utvrđeno je da stranka u svojim poslovnim knjigama iskazuje neizmirene obaveze u iznosu od 3.828,68 KM i to: obaveze po kratkoročnim pozajmicama u iznosu od 1.340,00 KM, obaveze prema različitim dobavljačima u iznosu od 351,00 KM, obaveze za neto plate i doprinose u iznosu od 2.119,68 KM i neizmirene obaveze za druge poreze (Poseban porez za zaštitu od prirodnih nesreća i Opća vodna naknada) u iznosu od 18,00 KM, što je suprotno odredbama člana 23. stav (1b) Pravilnika.

- Na osnovu navedenog utvrđeno je da stranka nije vodila adekvatne evidencije o svojim prihodima i rashodima, i da u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala sve prihode koje je ostvarila u 2009. godini, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Liberalno demokratskoj stranci BiH da se pridržava odredbi Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- ***da postupa u skladu sa odredbama člana 4. stav (2), člana 6., člana 8. stav (1) i člana 11. stav (1) i (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i to:***
  - ***da za nabavljene proizvode ili usluge pribavlja odgovarajuću dokumentaciju,***
  - ***da prijavljuje priloge fizičkih lica,***
  - ***da se ne finansira priložima koji su zabranjeni ovim Zakonom i***
  - ***da vodi adekvatne evidencije o svojim prihodima i rashodima i finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH sačinjava u formi propisanoj Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.***

¹⁴ U skladu sa članom 21. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka u obrazac 4-1 – Režijsko-administrativni i ostali troškovi, unose se svi troškovi osim troškova propagande, i sljedeći podaci: naziv organizacionog dijela političke stranke, vrsta troška, konto i iznos.

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Liberalno demokratska stranka BiH nije dala primjedbe na nalaze koji su dati u Preliminarnom izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2009. godinu.

Zahvaljujemo se osoblju Liberalno demokratske stranke BiH na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Mr. Hasida Gušić, šef Službe za reviziju

Veliborka Kravljača, revizor

Anela Burdžović –Kapić, pomoćnik revizora